

Na temelju članka 38. Zakona o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02), i članka 4. stavak 4. Uredbe o uvjetima i načinu polaganja stručnog arhivističkog ispita i načinu stjecanja stručnih zvanja u arhivskoj struci ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03), direktor Arhiva Federacije propisuje

PROGRAM

STRUČNOG ARHIVISTIČKOG ISPITA ZA PRIPRAVNIKE I SLUŽBENIKE U ORGANIMA UPRAVE I SLUŽBAMA ZA UPRAVU I PRAVNIM LICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPJE ODREDBE

1. Ovim programom propisuje se sadržaj, gradivo, literatura i pravni izvori za stručni arhivistički ispit (u daljnjem tekstu: arhivistički ispit) službenika i pripravnika organa uprave i službi za upravu i pravnih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine.
2. Po ovom programu arhivistički ispit polaže u pripravnici i službenici iz odredbe članka 2. Uredbe o uvjetima i načinu polaganja stručnog arhivističkog ispita i načinu stjecanja stručnih zvanja u arhivskoj struci (u daljnjem tekstu: Uredba o arhivističkom ispitu).
3. Prilikom ispitivanja kandidata na usmenom dijelu arhivističkog ispita, ispitivači su dužni prilagoditi pitanja nivou {kolske spreme kandidata.

II - PROGRAM ARHIVISTIČKOG ISPITA ZA PRIPRAVNIKE, SLUŽBENIKE I DRUGE OSOBE VISOKE, VIŠE I SREDNJE [KOLSKE SPREME

1. Program arhivističkog ispita za pripravnike, službenike i druge osobe visoke, više i srednje {kolske spreme, u okviru predmeta iz članka 4. Uredbe o arhivističkom ispitu, sadrži sljedeće gradivo, literaturu i pravne izvore, i to:

A - ARHIVISTIKA

a) Gradivo

1. Arhivistika - definicija; Zadaci arhivistike; Arhivska teorija i arhivska praksa;

Klasična i moderna arhivistika; Odnos arhivistike i srodnih djelatnosti (bibliotekarstvo, muzeologija, zaštita kulturnih spomenika i sl.); Arhivska tehnika.

2. Arhivske ustanove

Tipovi arhiva (ustanove, javne ustanove, specijalni arhivi i privatni arhivi); Osnovna djelatnost arhiva; Odabiranje, preuzimanje, sređivanje, korištenje arhivske građe;

Nadzor građe u nastajanju; Evidencije građe u nastajanju; Arhivi i korisnici arhivske građe; Kulturno-prosvjetna djelatnost arhiva;

Petak, 07.11.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 55 - Strana 2919

-
3. Arhivska građa

Arhivski fond; Formiranje arhivskih fondova i zbirki; Zbirka - vrsta zbirki - razlika između fonda i zbirke-porodični i lični fondovi; Službeni akt; Vrsta spisa; Osnovne evidencije (protokol, registar, imenik); Pomoćne evidencije (dostavne, interne i sl.);

4. Arhivski poslovi

Sređivanje fonda - (principi načela); Smještaj - (depoi); Obrada fonda - (kartoteka - inventari - vodiči); Tehnička obrada; Liječenje i konzervacija; Korišćenje;

Objavljivanje arhivske građe; Prezentiranje građe; Topografski vodiči;

5. Arhivska zgrada

Namjenska; Adaptirana; Optimalni uvjeti za smještaj građe;

6. Korišćenje arhivske građe

Potreba za arhivskom građom; Pravila korišćenja arhivske građe; ^itaonica; Biblioteka;

b) Literatura

- Priručnik iz arhivistike, Zagreb, 1977. god.,
- Arhivistički terminološki rječnik, Beograd, 1975. god.,
- Arhivistički kodeks, Zagreb, 1997. god.,
- Arhivski zapisi - teorija i praksa, Luciana Duranti, Zagreb, 2000. god.,
- Opća međunarodna norma za opis arhivske građe, Zagreb, 1997. god.
- B - KANCELARIJSKO POSLOVANJE U ORGANIMA UPRAVE I SLUŽBAMA ZA UPRAVU I U PRAVNIM LICIMA

a) Gradivo

1. Kancelarijsko poslovanje

Razvoj kancelarijskog poslovanja u Bosni i Hercegovini (kartotečki i djelovodni protokol); Karakteristike kancelarijskog poslovanja; Kancelarijsko poslovanje u pravnim licima (način evidentiranja i arhiviranja predmeta i akata); Pojam, uloga i značaj kancelarijskog poslovanja; Osnovna načela kancelarijskog poslovanja; Osnovni pojmovi (termini) u kancelarijskom poslovanju (akt, prilog, predmet, dosje, registratura, pisarnica, arhiva);

2. Evidencije

Osnovne evidencije u kancelarijskom poslovanju (djelovodni protokol, strogo povjerljivi i povjerljivi protokol, upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka, upisnik drugostepenih predmeta, arhivska knjiga, knjiga primljene pošte i dr.);

Djelovodni protokol (pojam, šta se zavodi u djelovodni protokol); Povjerljivi i strogo povjerljivi protokol (pojam i vrsta spisa koji se zavode); Zaključivanje protokola;

Pomoćne evidencije u kancelarijskom poslovanju - (pojam, značaj, vrsta);

Organizacija vršenja kancelarijskog poslovanja;

3. Prijem pošte

Mjesto prijema po{te, primalac po{te, potvr|ivanje prijema po{te, dostavnica, postupak sa o{te}enim po{iljkama, postupak s po{iljkom primljenom u vezi konkursa; Knjiga primljene po{te; Potvrda o prijemu predmeta; Postupak s aktima koji podlije`u taksiranju.

4. Otvaranje i pregledanje po{te

Otvaranje po{te, obi~ne, povjerljive i strogo povjerljive; Postupak otvaranja;

Otvaranje o{te}enih po{iljki; Pojam i zna~aj klasifikacionih oznaka, predmeta i akata; Odre|ivanje organizacionih jedinica.

5. Raspore|ivanje (signiranje) po{te

Raspore|ivanje akata;

6. Zavoljenje akata

Na~in i vrijeme zavoljenja akata; Prijemni {tambilj (zna~aj, uloga i oblik);

Primjena prijemnog {tambilja i njegovo ~uvanje; Omot (ko{uljice) za predmete i akte (vrsta omota i zna~aj); Zdru`ivanje akata i na~in zdru`ivanja; Dostavljanje predmeta i akata u rad; Interna dostavna knjiga (uloga i zna~aj);

7. Prijem i otprema ra~una

Knjiga primljenih ra~una; Knjiga otpreme ra~una;

8. Rad slu`benika ovla{tenih za rje{enje predmeta i akata.

Prikupljanje podataka i obavje{tenje stranke; Izrada akata i pisama; Pripremanje akata za potpis; Vra}anje rije{enih predmeta pisarnici; Razmatranja akata i predmeta; Rokovnik predmeta;

9. Otpremanje (ekspedicija) po{te

Na~in otpremanja po{te; Knjiga za otpremu po{te putem kurira; Knjiga za otpremu po{te putem PTT;

10. Stavljanje predmeta i akata u arhivu i njihovo ~uvanje

Sre|ivanje i ~uvanje predmeta u arhivu; Rukovanje predmeta stavljenim u arhivu; Izdavanje arhiviranih predmeta i akata; Revers - pojam i zna~aj; Voljenje arhivske knjige; Odabiranje arhivske iz registraturne gra|e; Primopredaja arhivske gra|e u nadle`ni arhiv; Nadle`ni arhiv i stvaraoci, odnosno imaooci arhivske i registraturne gra|e (obaveze i prava stvaraoca i arhiva);

11. Pe~ati

Propisi o pe~atu; Oblik pe~ata; Sadr`aj pe~ata; Zna~aj pe~ata; Izrada pe~ata;

Upotreba po~ata; ^uvanje pe~ata; Evidencija o pe~atima; Uni{tenje pe~ata;

Ogla{avanje neva`e}im nestalog pe~ata; Izrada novog pe~ata;

12. Ovjere

Ovjera, potpisa, rukopisa i prijepisa; Predmet ovjeravanja; Nadle`nost ovjeravanja;

Način utvrđivanja; Posebni slučajevi ovjeravanja.

b) Pravni izvori i literatura

- Uredba o kancelarijskom poslovanju organa uprave i službi za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 20/98);
- Uputstvo o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja u organima uprave i službama za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 30/98);
- Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja u organima uprave i službama za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 49/98);
- Uredba o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/03);
- Uredba o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u pravnim licima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 12/03);
- Zakon o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 2/96);
- Uputstvo o radu pečatoreznice, načinu vođenja evidencije o izdatim pečatima, uništenju pečata, nestanku pečata i označavanju novih pečata ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 16/96).
- Priručnik iz kancelarijskog i arhivskog poslovanja (stručna objasnjenja i propisi) Sarajevo 2003.
- C - ARHIVSKO ZAKONODAVSTVO

a) Građivo

1. Arhivska djelatnost, arhivi i njihovo osnivanje; Arhivsko zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini;
2. Arhivska služba u Bosni i Hercegovini - (historijat)

Broj 55 - Strana 2920 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Petak, 07.11.2003.

Arhivska služba u Bosni i Hercegovini; Arhiv Federacije; Arhiv Bosne i Hercegovine;

Kantonalni arhivi; Arhiv Republike Srpske; Specijalizirana arhivska odjeljenja.

3. Arhivska građa - pojam i značaj

Registratorska građa; Dostupnost arhivske i registraturne građe; Nedjeljivost registraturne i arhivske građe; Zaštita registraturne i arhivske građe; Neotujivost registraturne i arhivske građe; Javna i privatna građa - pojam i značaj; Nadležnost nad arhivskom građom; Obaveze stvaraoca i imaoca registraturne građe; Obaveze stvaraoca i imaoca arhivske građe;

4. Postupak sa registraturnom i arhivskom građom

Metodologija evidentiranja i obrade arhivske građe; Osiguranje uvjeta čuvanja registraturne i arhivske građe; Primopredaja arhivske građe; Korištenje arhivske građe u javnom vlasništvu; Korištenje arhivske građe u privatnom vlasništvu;

Predaja arhivske građe u privatnom vlasništvu; Prodaja arhivske građe nadležnom arhivu; Iznošenje i razmjena arhivske građe;

5. Arhiv Federacije - osnovni zadaci i nadležnost

Arhiv Federacije (kao federalna ustanova); Obaveze arhiva prema stvaraocima i imaocima arhivske grafe;

6. Stru~ni nadzor

Stru~ni nadzor; Provjeravanje stanja arhivske i registraturne grafe stvaraoca i imaoca (zapisnik o uvidu u rje{enje o konstatiranju nepravilnosti); Prijavljivanje arhivske grafe i registraturnog materijala nadle`nom arhivu; Evidencija stvaralaca i imalaca registraturne i arhivske grafe kod arhiva; Pribavljanje arhivske grafe;

7. Stru~na sprema i stru~na zvanja

Stru~ni kadrovi; Stru~ni arhivisti~ki ispit; Osnovna stru~na zvanja u arhivskoj struci;

Posebna stru~na zvanja; Formiranje arhivskog odjeljenja, Potrebni uslovi za formiranje;

8. Nadzor nad provo|enjem Zakona

Nadzor nad primjenom Zakona; Prekr{ajna odgovornost; Nadle`nost arhivskih ustanova prema nivoima vlasti (Arhiv Bosne Hercegovine, Arhiv - Federacije, kantona, grada i op}ina);

9. Lista kategorija registraturne grafe s rokovima ~uvanja:

Lista - obavezni dijelovi Liste; Postupak za dono{enje Liste; Ko donosi Listu;

Rok ~uvanja; Ozna~avanje rokova ~uvanja u Listi; Primjenjivanje Liste; Izmjena Liste; Postupak arhiva po prijemu Liste; Odabiranje arhivske grafe - pojam;

Postupak odabiranja arhivske grafe iz registraturne grafe; Zna~aj odabiranja arhivske grafe iz registraturne grafe; Na~in odabiranja arhivske grafe; Pokretanje postupka odabiranja arhivske grafe (pokretanje postupka); Izdavanje bezvrijedne registraturne grafe; Komisija - popis grafe, popis bezvrijedne registraturne grafe (sadr`aj); Obaveze arhiva u vezi sa zahtjevima za izlu~ivanje; Provjera i odobrenje uni{tenja BRG (ko vr{i provjeru BRG); Postupak sa gra|om koja je za uni{tenje;

10. Arhivska knjiga - uloga i zna~aj za kancelarijsko i arhivsko poslovanje

Na~in upisivanja u arhivsku knjigu; Obaveze stvaraoca i imaoca u pogledu vo|enja arhivske knjige; Prijavljivanje arhivske i registraturne grafe arhivu (prijepis arhivske knjige);

11. Uslovi ~uvanja registraturne i arhivske grafe

Arhivske prostorije - (pojam, zna~aj); Arhivska oprema (kutije, fascikle, metalne stela`e, ormari i kase); Klimatski, hemijski i biolo{ki i fizi~ki uslovi - pojam i njihov zna~aj; Sre|ena arhivska i registraturna gra|a - (pojam); Sigurna arhivska i registraturna gra|a - (pojam); Primopredaja arhivske grafe izme|u organa uprave i nadle`nog arhiva; Primopredaja arhivske grafe izme|u pravnih lica i nadle`nog arhiva; Zapisnik o primopredaji (sadr`aj); Rokovi za primopredaju arhivske grafe;

b) Pravni izvori i literatura

- Zakon o arhivskoj gra|i Federacije Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 45/02);
- Uredba o organizovanju i na~inu vr{enja arhivskih poslova u pravnim licima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 12/03);
- Uredba o organizovanju i na~inu vr{enja arhivskih poslova u organima uprave i slu`bama za upravu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/03);
- Zakon o arhivskoj gra|i i Arhiva Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 16/01/);

- Uredba o uvjetima i načinu polaganja stručnog arhivističkog ispita i načinu sticanja stručnih zvanja u arhivskoj struci ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 12/03);
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 58/02);
- Međunarodni standard normiranih arhivskih zapisa za pravna tijela, osobe i porodice.
- Priručnik iz arhivskog i kancelarijskog poslovanja (stručna objasnjenja i propisi), Sarajevo 2003.
- D - HISTORIJSKI RAZVOJ ARHIVISTIKE

a) Građivo

Arhivi i arhivistika; Pojam, nastanak i razvitak arhivistike; Zadaća i značaj arhivistike; Arhivistika i druge pomoćno historijske znanosti; Pojava i razvitak Arhiva uopće; Razvitak Arhiva BiH; Značaj i funkcija Arhiva u suvremenom svijetu; Vrste arhivskih ustanova; Korištenje građe (čitaonice - arhivske biblioteke); Kulturno - prosvjetna djelatnost Arhiva; Znanstveno - istraživačka i izdavačka djelatnost;

Arhivska služba (pojam i organizacija);

b) Literatura

- Priručnik iz arhivistike, Zagreb 1977; ^ M. Dolar;
- Arhivistika i informacijske tehnologije, Zagreb 1992;
- A. Kožar: Arhivistika o teoriji i praksi, Tuzla 1995;
- Glasnik Arhiva i DAR BiH, br. 1-34, Sarajevo, 1961-1997;
- Arhivska praksa, broj 1 - 4, Tuzla, 1998 - 2001;
- Opća međunarodna norma za opis arhivske građe (ISAD) 1997.;
- Međunarodna norma arhivskog zapisa za pravna i fizička lica (SAAR) (CPF), 1997.
- E - ARHIVISTIČKA INFORMATIKA

a) Građivo

Arhivska građa na nekonvencionalnim nositeljima informacija; Prilike nastajanja arhivske građe nekonvencionalne forme; Rukovanje tom građom; Upravljanje digitalnim zapisima; Problem originalnosti elektronske građe; Način i osobenost preuzimanja te građe; Čuvanje i zaštita digitalne građe; Informacijska građa i arhivistika; Standard za informacijsku građu;

b) Literatura

- ^ M. Dolar: Arhivistika i informacijske tehnologije - Zagreb, 1999;
- Priručnik iz arhivistike - Zagreb, 1977;
- Smjernice za korištenje elektroničkih informacija - Zagreb, 1999;
- Arhivistički terminološki rječnik - Beograd, 1975.

Petak, 07.11.2003. SLU@BENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 55 - Strana 2921

Kandidati sa visokom {kolskom spremom pola`u i ispit iz poznavanja jednog svjetskog jezika, a provjera }e se vr{iti na temelju poznavanja osnova jezika sa posebnim osvrtom na arhivisti~ku terminologiju.

III - PRIJELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

Ovaj program stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Broj 01-34.7-305/1-03
30. listopada 2003. godine
Sarajevo